
VAIDUOKLIS KAŠTONŲ ALĖJOJE

Mama stovėjo palei jo šoną, veidu tekėjo ašaros, o lūpas dengėsi nosinaite. Tėvas kaire ranka ją laikė apkabinęs per pečius, veidas – lyg iš akmens nutašytas, žvilgsnis – atitolęs ir griežtas, lūpos – kietai sučiauptos. Veide atsispindėjo susijaudinimas, bet gedulingos kalbos metu jo akys kryo į laikrodį ant kairiojo riešo. Niekas iš susirinkusiųjų to neturėjo pastebėti. Bet Jurgiui tai neprasprūdo pro akis. Iš visų aplinkinių tik mamos ašaros buvo tikros.

– Senelis pageidavo būti palaidotas Nuosusoje, – kartojo visą dieną, bet tėvas buvo nepalaužiamas. Pasiėkė savo, nors per prieštaravimus ir įtemptą tylą, kuri tvyrojo visą vakarą.

Nuosusa. Jurgio tėvas nekętė šio žodžio. Jam suskambėjus visuomet nejučiom susiraukdavo. Kiek Jurgis prisiminė, tėtis niekada nebuvo kojos įkėlęs viršun į Nuosusą, senelį lankydavo tik mama. Tėtis visą gyvenimą apsimetinėjo, kad toks Prahos rajonas visai neegzistuoja. Ir tikrai būtų norėjęs, kad tai būtų teisybė. Žinoma, gerai žinojo, kad mama ten gimė, bet kam nors užsiminus apie Nuosusą, visuomet susiraukdavo, lyg būtų atsikandęs rūgštaus obuolio. Nenorėjo būti siejamas su Nuosusa; bijojo kad tai galėtų pakenkti jo, kaip rimto advokato, reputacijai, kurią tiek kūrė.

Per pastaruosius keturis mėnesius Jurgis ne kartą Nuosusą sapnavo. Tai buvo sunkūs sapnai: klajojo tamsiomis gatvėmis,

neapšviestomis jokio žibinto, pro apmusijusius langus žvelgdavo į apleistus, apmirusius butus, braudavosi pro apžėlusius kiemus. Ieškodavo kelio namo, bet niekuomet nerasdavo. Niekuomet nieko nesutikdavo. Vis dėlto nuolat nuo kažko sprukdavo. Žinojo, kad jokių būdų negali sustoti, antraip jį nežinia prisivys. Bet kad ir kaip greitai bėgdavo, kad ir kaip garsiai šaukdavosi pagalbos, niekuomet iš Nuosusos neištrūkdavo. Klajodavo visas drebėdamas, pašėlusiai besidaužančia širdimi.

Jurgis niekuomet tėvams neprasitarė, kad prieš keturis mėnesius Nuosusoje vos išnešė sveiką kailį.

Senelis tą žinojo. Bet neišdavė. Senelis slėpė daugybę dalykų. Visą savo gyvenimą. Vienas iš nedaugelio suvokė tikrąją Nuosusos prigimtį. Žinojo, kad kažkur Kartuvių kalno viduje funkcionuoja milžiniškas mechanizmas, nuostabus kadaise mirusio genijaus Anso Kūrio kūrinys, dėl kurio Nuosusoje neveikia elektra. Dėl kurio ir dabar Nuosusa lieka tamsi, bjauri dėmė Prahos veide, dėl kurio ji yra tylus prieglobstis senamadziams ir keistuoliams, norintiems pasislėpti nuo išorinio pasaulio. Ilgus metus senelis rūpinosi mechanizmu požeminėje salėje, taisė jį ir stengėsi, kad veiktų.

Niekas apie Nuosusą nežinojo tiek, kiek jis. Bet prieš tris dienas mirė ir su savimi nusinešė Nuosusos paslaptis. Ar tam turėjo įtakos spalio įvykiai? Galbūt.

Nuo praėjusio spalio Jurgis su juo susitiko vos kelis kartus. Šiandien taip mielai visko išklausinėtą apie mechanizmą, apie visas slėptuves ir keistas draugijas, kurios ten gyveno! Bet senelis rudenį beveik penkias savaites praleido ligoninėje ir kartu su Jurgiu jo lankyti visuomet keliaudavo mama. Senelis tuomet labai stengėsi nežiūrėti Jurgiui į akis ir neišduoti, kas nutiko spalį. Kai žiemą beveik mėnesiui jį paleido namo, nieko matyti nenorėjo, o Jurgis jo draugijos irgi nepasigedo. Tuo

metu dar negalėjo atleisti, kad senelis jam melavo dėl mechanizmo. O dabar Jurgis to galėjosi. Senelis jam jau nieko nebepapasakos.

Tą pilką sausio popietę iš Olšanų kapinių Nuosusos nesimatė. Abi kalvos slėpėsi išskydusioje migloje, tingiai sūkuriuojančioje plieniniame danguje. Nemalonūs šalčiai tęsėsi jau trečią mėnesį, plentas buvo nusėtas stabdžių žymėmis, o saulė paskutinį sykį buvo pasirodžiusi prie keletą savačių. Jurgis įsispraudė į striukės apykaklę, kaštonų alėja pūtė ledinis vėjas ir žnaibė skruostus. Kapinėse šiandien buvo vieni, už tvoros kartais nuskambėdavo tramvajaus skambutis, o šiaip buvo tylu.

– ... kiekvienas kelias turi savo tikslą, o Vaclovas Naujalis siekė to savojo, – kalbėjo pamokslininkas, stovintis priešais juodą karstą.

Jurgis jį stebėjo tik kurį laiką, o vėliau žvilgsnis nuklydo kitur.

Ne, jie čia ne vieni. Lygiagrečiame takelyje už kelių kapų eilių stovėjo nepažįstamas vyras. Atsirado iš niekur nieko, lyg iš po žemių būtų išdygęs. Nekrutėdamas stovėjo pasislėpęs už nudaužtos statulos, todėl Jurgis jo pirmiau nepastebėjo.

Vyriškis buvo apsvilkęs tamsia striuke ir apsimovęs laisvas drobinės kelnes, sulipę juodi plaukai styrojo į visas puses. Spoksojo į senelio karstą. Giliai įsodintų akių pilkame veide beveik nebuvo matyti. Iš išvaizdos Jurgis jam būtų davęs keturiasdešimt metų, bet veidas atrodė gerokai vyresnio žmogaus. Nejudėjo. Lyg viena kapinių statula netikėtai būtų atgijusi. Ir kur čia atsirado? Juk prieš akimirką ten nieko nebuvo... Jurgis abejodamas pažvelgė į tėtį ir mamą. Ar jie jį pastebėjo? Greičiausiai ne.

Jurgis nugurkė seiles, dabar vyriškis žiūrėjo tiesiai į jį. Skubiai nuleido akis. Ir iš karto suprato. Tas žmogus atėjo iš Nuosusos. Taip. Negali būti nė menkiausios abejonės. Susirūpinęs veidas, aptriušę drabužiai, pavargusios akys. Jurgis sudrebėjo. Nesuprato kodėl, bet jį apėmė baimė. Nuo to žmogaus sklido kažkokia nenusakoma grėsmė.

Kažkas jo povyzoje, paslaptینگame žvilgsnyje. Kodėl neprieina arčiau? Kodėl stovi atsitolinęs... ir tik stebi? Ar tai senelio draugas? Ir apskritai ar Jurgis nėra jo matęs?

Tėtis jį taip pat pastebėjo. Akimirkai sukaupė dėmesį, ir Jurgis būtų galėjęs prisiekti, kad veidas kiek pablyško. Lyg kaštonų alėjos gale būtų pamatęs vaiduoklį. Skubiai perkėlė svorį ant kitos kojos ir pasisuko taip, kad mamai užstotų vaizdą. Ar Jurgiui tik pasirodė?

Tuomet vyriškis dingo. Išnyko staiga ir taip nelauktai, kaip prieš minutę buvo pasirodęs. Pasislėpė už statulos? Ne, jo nebėra. Juk Jurgis turėjo matyti jį nueinantį, jis turėjo vos porą sekundžių. Tolyne bėgantys antkapiai, pilkos statulos, nuogos medžių šakos. Lyg vyrą būtų žemė prarijusi. Ar apskritai ten kas nors stovėjo? Jurgis apsidairė. Juk jam nesivaidena... Ne, nieko aplinkui nėra.

– Kas buvo tas žmogus? – pasiteiravo tėčio, jiems išeinant iš kapinių į triukšmingą Vynuogynų rajono gatvę.

– Koks žmogus?

– Tas, kuris mus sekė. Stovėjo ten, o tuomet...

– Visiškai nesuprantu, apie ką tu kalbi.

Popietė baigėsi. Per gedulingus pietus Jurgis neištarė nė žodžio. Niekas su juo nenorėjo kalbėtis, o jis tuo džiaugėsi. Apie socialinius pokalbius negalėjo nė pagalvoti. Valgydamas vis dirščiojo į mobilųjį. Tikėjosi, kad Enė parašys. Nors vienintelį sakinį, nieko daugiau netroško. Tik patikinimo, kad apie jį galvoja. Kad nepamiršo. Bet jokia žinutė neatėjo.

Po pietų Jurgis dingo, pasakė mamai, kad prastai jaučiasi. Niekas iš tolimesnių giminaičių jo nepasigedo. Enė, prieš išvažiuodama su klase slidinėti, prigrasino jam nepamiršti pakeisti slaptažodį anksčiau, nei ištiksės laikas. Priešais kavinukę žvilgterėjo į laikrodį: laiko į valias, iki klubo ramiai gali eiti pėsčiomis, bent jau pravėdins galvą. Temo.

– Tai vadinama *negyvėlio gaiduku*, – paaiškino jam Enė beveik savaitei prabėgus po spalio nuotykių.

Tą vakarą susitiko klube. Enė žinojo, kad jų priešai nuskrido toli už vandenyno, bet norėjo būti pasirengusi, jei vieną dieną sugrįžtų. Buvo tikra, kad verslininkas Klementas Dulkys taip lengvai nepasiduos, juk dėjo milžiniškas pastangas, kad požeminėje salėje po Nuosusa veikiantį mechanizmą surastų ir sustabdytų. Jam beveik pavyko. Jei ne Enė ir jos įrašas, kurį nufilmavo mobiliuoju telefonu ir kuris galėjo pasitarnauti kaip įkaltis prieš Dulkį, Nuosusa šiandien nebeegzistotų, o Dulkys pardavinėdamas Nuosusos namus būtų uždirbęs nesuskaičiuojamus turtus.

Šviečiant ekranui juodaplaukės mergaitės akys žibėjo iš susijaudinimo.

– Žinau, kad mūsų kalba *negyvėlio gaidukas* neskamba negražiai, – droviai nusišypsojo, kai Jurgis klausiamai pakėlė antakius, – bet angliškai tai tiesiog *dead man's trigger*. Kaip tai veikia: Dulkys žino, kad turime įrašą, kuris jį galėtų sužlugdyti. Bet mes nenorime jo viešinti. Išnaudotume vienintelį ginklą, kurį prieš Dulkį turime, o jei jis per stebuklą išsikapstytų, mums taptų visai rieta. Todėl privalome įrašą naudoti kaip atgrasymo priemonę. Kad Dulkys būtų tikras, kad įrašą paviešinsime, jei imsis veiksmų, bet geriau būtų, jei to daryti nereikėtų.

– O kaip mums tai gali pasitarnauti? – skeptiškai pasiteiravo Jurgis, žvelgdamas į ekraną.

– Dėl to Dulkys gali tikėtis atsakomojo smūgio, jei mus abu netikėtai... – prakalbo Enė ir užsikirto, lyg negalėtų rasti tinkamo žodžio, o tikruoju įvardyti vengtų.

– Nukenksmintų, – padėjo jai Jurgis.

Enė susimąsčiusi linktelėjo.

– Aš tiesiog sukūriau paprastą interneto puslapį, kuriame atbuline tvarka skaičiuojamas laikas. Visuomet para su trupučiu, trisdešimt valandų. Jame yra du aktyvūs langeliai slaptažodžiui, vienas slaptažodis man, kitas – tau. Jei kasdien abudu neįrašysime savo slaptažodžių, laikas ištiksės iki nulio. Kita interneto programėlė pastebės, kad laikas baigėsi, ir automatiškai visiems išplatins įrašą. Supranti?

– Truputį, – abejodamas tarė Jurgis. – Vadinasi, Dulkys turi žinoti, kad tokia sistema egzistuoja, antraip nebijos.

– Aš jam jau skambinau.

– Tu kalbėjaisi su Klementu Dulkiu?

– Na, taip... Jis nedaug tepasakė. Paaiškinau jam, o jis tiesiog padėjo ragelį, – gūžtelėjo pečiais Enė. – Nieko geresnio nesugalvojau, bet tai galėtų suveikti. Šaltojo karo metu irgi atominių bombų niekas niekam nemėtė tik dėl to, kad abidvi pusės laikė jas šachtose, ir buvo aišku, kad po smūgio bus atsakymas...

Lipdamas apytamse laiptine iki klubo patalpų, šypsojosi. Tai buvo tikroji Enė, kuri visuomet rasdavo gudrią išeitį. Iš pirmo žvilgsnio pakvaišusią, bet... Jurgis jau ne sykį gavo įsitikinti, kad panašiose situacijose reikia Ene pasitikėti. Praėjo pro buto, kuriame gyveno Enė su sena močiute, duris. Šiandien jos nėra namuose, iš slidinėjimo grįš tik poryt. Gaila, kad nė neparašė, apmaudžiai pagalvojo. Juk žinojo, kad šiandien senelio laidotuvės.

Prie klubo durų sustojo ir kaip paprastai patikrino, ar nepastebimas plaukas, prispaustas tarpdury, yra savo vietoje. Norėjo žinoti, jei kas nors bandytų įsibrauti. Tai dar viena apsaugos priemonė, pasiūlyta Enės. Bet šiandien, atrodo, viskas savo vietose.

Jurgis įžengė į klubą, įgudusiu judesiu sugraibė žibalinę lempą ir įžiebė ją. Liepsnelė išvaikė tamsą, Jurgis užpūtė degtuką ir nuėjo prie spintelės, kurioje slėpė nešiojamąjį kompiuterį. Žinoma, slaptažodį

galėjo įrašyti ir kompiuteryje namuose, bet jei kas nors tuo metu užsuktų, imtų klausinėti. Mobilusis irgi nevertas dėmesio: spalį savo išmanųjį sudaužė kovodamas su Kudla, todėl dabar turi tenkintis senu mygtukiniu telefonu be interneto.

Pokštelėjimas. Kas čia? Ar kas nors kopia laiptais į palėpę? Jurgis sulaukė kvapą. Ne, jam tik pasirodė. Nieko čia nėra. Prieš akis stėjo vyro kapinėse veidas. Jurgis papurtė galvą ir prisiminimas išsisklaidė. Dievaži, kas tai buvo. Gal tik koks pamišėlis, vaikštantis į kapines kiekvieną dieną.

Atvožė nešiojamąjį kompiuterį, palaikė, kol įsikraus, ir paleido naršyklę. Išsoko srautas aktualių naujienų: žemės drebėjimas Tailande, biatlonas, pabėgęs kalinys, apledėję keliai. Jokios žinios nei apie Nuosusą, nei apie Klementą Dulką. Puiku. Įjungė puslapį su skaičiuokle. Liko trys valandos. Sumaigė slaptažodį, paspaudė „Enter“ ir žiūrėjo, kaip laikrodyje išsoko 30:00:00 ir tuomet pasikeitė į 29:59:59. Taigi Enė savo slaptažodį jau buvo įvedusi. Puiku. Užvėrė kompiuterį ir tamsa aplinkui sutirštėjo.

Lauke ėmė snigti. Stovinčių automobilių variklių dangčius padengė šviežio sniego sluoksnis, o snaižės sukuriavo gatvės žibintų šviesoje. Niekur jokio pėdsako. Jurgis paspartino žingsnį. Kirs vidinį kiemą, ten taip neužpūs. Pasuko link įėjimo į kiemą. Patikrino mobilųjį, vis dar nieko. Gal reikėjo jai parašyti pirmam.

Staiga kažkieno rankos čiupo jį už kaklo ir truktelėjo atgal, mobilusis išlėkė iš rankos, keliai sulinko. Kas per?! Po akimirkos abudu jau gulėjo ant šaligatvio, Jurgis aukštiekninkas, užpuolikas po juo. Dilbiu vis dar spaudė Jurgio Adomo obuolį. Jurgis norėjo surikti, bet tik sugargaliavo. Spardėsi ir plėšėsi, abiem rankomis stengėsi atlaisvinti gniaužtus. Veltui.

Trečiajame artimiausio namo aukšte sušvito langas, už užuolaidos sušmėžavo siluetas. Padėkit! Padėkit kas nors! Jurgis trūktelėjo, įsiremė alkūnėmis ir vos neatsistojo, bet vyriškis jam kirtu per koją ir abudu vėl nusirideno per kietą grindinį. Reikia įkvėpti, reikia įkvėpti, įtraukti į plaučius oro, surikti...

– Padėkit!

– Ei? Ar ten kas nors yra? – iš aukštai pasigirdo senos ponios balsas.

– Padė.. – išsteno Jurgis, kol užpuoliko ranka vėl ėmė smaugti ir nusitempė į šešėlius. Plyšo drabužiai, nosis prispausta prie šalto šaligatvio. Aštrūs akmenėliai įsirežė į odą. Vyriškis dabar klūpojo jam ant nugaros ir visu svoriu spaudė prie žemės.

– Ei? – suskambo dar kartą.

Jurgis užuodė aitrų kvapą. kažkas drėgno trynė jam veidą. Kirtu alkūne už savęs. Užpuolikas sušvokštė, bet nepaleido, atvirkščiai, dar stipriau prispaudė skudurėlį Jurgiui prie veido. Ne, tik ne tai. Reikia sulaikyti kvapą. Kaip ilgai? Akimirka, dešimta, dvidešimta... Išlaikyti, sukaupti paskutines jėgas. Spirti. Kirsti. Apsiversti. Bet ką.

Nepakeliamas spaudimas plaučiuose. Nepajėgs. Dar truputėlį, dar truputėlį išlaikyti, liepė galva, bet kūnas troško pasiduoti. Ilgas, palengvėjimo kupinas, nesibaigiantis įkvėpimas. Spalvos susimaišė, sniegu padengta žemė sulingavo, žibintų šviesos užliejo dangų, senos ponios šauksmas balkone nutolo kažkur už debesų ir galiausiai visas pasaulis persimaišė ir užtemo.

Atsigavęs Jurgis pasijuto gulįs surištas ant kažkokių lentų ar panašiai, aplinkui – aklina tamsa. Lentos po juo trūktelėdamos judėjo, Jurgis po kurio laiko trinktelėjo galvą. Vežimas. Taip, guli ant vežimėlio dugno, tikriausiai užklotas audeklu. O gal jam užvilko maišą ant galvos? Dėl Dievo, kur jį gabena?

Bandė apsiversti ant kito šono, bet nutirpę raumenys jo neklausė. Norėjo surikti, bet nepajėgė. Todėl tik nuolankiai gulėjo, klausėsi ratų grikšėjimo ir laukė.

Galvoje sukosi juodos mintys. Prisiminimas apie Gryžausko įsmeigtą peilį į kaklą staiga iškilo kaip gyvas, lyg nuo to laiko būtų praėję vos pora valandų. Reikia ką nors sugalvoti. Kuo labiau stengėsi, tuo atkakliau į jį jo mintis brovėsi panika. Pasirąžė supančiotas.

Nelauktai vežimaitis sustojo. Jurgis klausėsi. Vyriškis vaikščiojo aplinkui, jam po kojomis girgždėjo ką tik iškritęs sniegas. Pasigirdo trinktelėjimas durimis ir garsus čiaudulys. Suskambo grandinė. Kažkas sugirgždėjo, vežimaitis vėl pajudėjo, žingsniai nutilo ir pasikeitė akustika. Jie pastato viduje. Jurgis įsivaizdavo garažą ar apleistą sandėlį kur nors priemiestyje.

– T-tai ką? T-turi ją? – kažkur visai šalia suskambo aukštas spigų balsas.

– Palik mane ramybėje, gerai? – piktai sumurmėjo Jurgio užpuolikas nesustodamas eiti ir tempdamas vežimaitį iš paskos.

– M-melchioras mane pasiuntė pasiteirauti, – neatstojo spigūsis balsas, – jis nori žinoti, kaip sekėsi.

Trumputė pauzė. Žingsniai nutilo. Vežimaitis sustojo.

– Neturiu. Norėjau, bet nebuvo galimybių, – atšovė suirzęs, atsikrenkštė ir nusispjovė. – Turiu jos vaikiną. Melchioras turės pasitenkinti juo.

– Tai nuspręs pats M-melchioras, – nepatikliai atsakė spieglis. – Jis pasakė p-pakankamai aiškiai, kad nori jos. M-manau, kad bus nepatenkintas. Naujalis nesislapstys amžinai. O kai p-pasirodys, bus problemų.

– Turime tą berniuką, – nervingai pakartojo užpuolikas ir balso tonu aiškiai pabrėžė, kad pokalbis baigtas.

Jurgiui užgniauzė kvapą. Pastatė ausis, kad nepraleistų nė žodžio. Kas tas Melchioras? Ar tikrai suskambo senelio pavardė? Bet tai turėtų reikšti...

Tuo metu kažkas nutraukė audeklą, čiupo Jurgį už šonų ir persimetė per petį kaip maišą bulvių. Staigiai žybtelėjus šviesai Jurgis akimirką žvilgtelėjo į užpuoliką. Iškart užsimerkė, kad vyriškis nepastebėtų, jog jau yra atsigavęs. Nesiskutęs, išsišovę skruostikauliai. Ar tai žmogus iš kapinių? Sunku pasakyti. Jei tik būtų galėjęs geriau įsižiūrėti!

Kokią minutę kilo siauriais sraigtiniais laiptais, girgžtelėjo durys, atsidūrė patalpoje. Kurį laiką vyriškis mąstė, tuomet numetė Jurgį ant dulkėto čiužinio, nusičiaudėjo, kažką sumurmėjo ir išėjo. Dukart cvaktelėjo spyna ir įsivyravo spengianti tyla.

Jurgis atsargiai apsidairė. Patalpa buvo panaši į kalėjimo vienutę, kokių trijų metrų pločio ir gal metru ilgesnė, apsilupusios sienos, virš medinio staliuko siauras langelis, vienintelis šviesos šaltinis. Palaukė, kol akys pripras prie tamsos. Gulėjo senoje geležinių spyruoklių liginės lovoje, ant sienos kabėjo kažkoks paveikslukas, bet per tamsus, kad būtų galima įžiūrėti, kas jame pavaizduota. Palei lubas virš durų driekėsi metalinis vamzdis, gal todėl buvo nešalta.

Įsitempęs iš visų jėgų atsistojo, kojos vis dar supančiotos. Pirmiausia išlaisvino kairę ranką. Užpuolikas tikriausiai neturėjo pakankamai laiko jį kaip reikiant surišti. Atsikratė virvės, apvyniotos aplink kulkšnį. Patrynė sumuštus riešus ir keletui sekundžių užsimerkė. Galvoje užė. Sėdėjo ir sutelkė dėmesį į kvėpavimą. Galiausiai nusivilko iki šiol dėvėtą suplėšytą žieminę striukę. Ant staliuko rado ąsotį vandens ir atsigėrė.

Negerai. Jei jį pagrobė Dulkio žmonės, jie turi parą slaptažodžiui išpešti ir jo atsikratyti. Pagalvojus apie tai perbėgo šurpas. Bet ar tai Dulkio žmonės? Kalbėjosi apie kažkokį Melchiorą. Kam jam taip iš niekur nieko persivadinti? Jurgis papurtė galvą, nėra jokios

prasmės. Atsistojo ir palaukė, kol nustos suktis galva. Jautėsi, lyg sirgtų jūros liga.

Jei laikrodis rodė teisingai, buvo dar tik pusė aštuonių. Kurį laiką jį įsispitrijęs žiūrėjo, norėdamas įsitikinti, ar rodyklės juda; kovodamas jį kelis kartus trinkelėjo į žemę, o kai nuspaudė mygtuką, apšviečiantį ciferblatą, nieko nenutiko. Po kurio laiko tėvai ims rūpintis? Gal jau jo pasigedo? Nerimauja dėl jo, svarsto, ar turėtų naktį eiti jo ieškoti. Bet policija įsikiš tik ryt ryte. Dabar turbūt jam skambina, girdi signalą ir nesupranta, kodėl neatsiliepia... O gal kas nors mobilųjį surado ir perdavė jiems. Gal.

Jurgis pasisuko į langą ir pažvelgė į lauką. Išsyk suprato. Laikrodis sveikas. Už lango atsivėrė vaizdas į juodą, prakeiktą miestą, kuriame tvyro aklina tamsa. Kreivi namai su lenktais barokiniais stogais būriavosi aplinkui apskritą turgaus aikštę su dviem plikais medžiais ir kolona maro aukoms, kažkur už jų kilo gatvelės ir siauri laiptai, vedantys aukštyn į Kartuvių kalną. Toje vietoje, kur miestas jungėsi su dangumi, Jurgis įžiūrėjo dantytą Šventojo Florijono bažnyčios bokštą. Iš debesų biro sniegas. Kad už horizonto driekiasi Praha, buvo galima nujauti tik iš silpnos šviesos, kylančios už tolimiausių stogų. Šviesesnė įlanka tamsiame danguje.

Nuvilkė jį į Nuosusą. Bet kas? Ir kodėl? Jurgis nugriuvo ant lovos. Tiek klausimų jam sukosi galvoje! Vienas buvo ryškesnis už kitus. Jurgis mintyse perkratė sakinius, išgirstus prieš keliolika minučių. Prisiminė kiekvieną žodį.

– Naujalis nesislapstys amžinai. O kai pasirodys, bus problemų, – sakė vienas iš tų žmonių.

Vaclavas Naujalis. Senelis.

Negi tas juodas karstas šios dienos popietės laidotuvėse buvo tuščias?